

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 13 stycznia 2021 r.,
skargi I. M. i D. M.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego
w K. z dnia 29 czerwca 2018 r., sygn. akt VII Ca (...)

wydanego w sprawie z powództwa głównego B. P., K. L., N. G., M. P. i T. P.
przeciwko pozwanym głównym I. M. i D. M.

o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i zaniechanie dalszych naruszeń,
oraz z powództwa wzajemnego I. M. i D. M.

przeciwko pozwanym wzajemnym B. P., K. L., N. G., M. P. i T. P.

o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i zaniechanie dalszych naruszeń,

1. odrzuca skargę:

**2. oddala wniosek B. P., K. L., N. G., M. P. i T. P. o zasądzenie
kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 29 czerwca 2018 r. Sąd Okręgowy w K., w sprawie z powództwa głównego B. P., K. L., N. G., M. P. i T. P. przeciwko pozwanym głównym I. M. i D. M. oraz z powództwa wzajemnego I. M. i D. M. przeciwko pozwanym wzajemnym B. P., K. L., N. G., M. P. i T. P. o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i zaniechanie dalszych naruszeń, zmienił na skutek apelacji B.

P., K. L., N. G., M. P. i T. P. wyrok Sądu Rejonowego w K. z 7 listopada 2017 r. w ten sposób, że:

- nakazał pozwanym I. M. i D. M., aby otwór o wymiarach 36 cm x 100 cm w ścianie działowej na strychu powiększyli do rozmiarów co najmniej 80 cm w poziomie i 180 cm w pionie - w terminie do dnia 31 sierpnia 2018 roku oraz umożliwiali powodom B. P., K. L., N. G., M. P. i T. P. dostęp do przyłącza elektrycznego wspólnego dla obu części budynku znajdującego się na ich części strychu - sporadycznie w celu kontroli stanu przyłącza i licznika;

- oddalił powództwo główne w pozostałym zakresie, oddalił apelację w pozostałej części oraz zniósł wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

2. D. M. oraz I. M. wniesli od wyroku z 29 czerwca 2018 r. skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wskazując na naruszenie art. 379 pkt 5 k.p.c., art. 378 § 1 k.p.c., art. 382 w zw. z art. 386 § 1 k.p.c., art. 321 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 292 w zw. z art. 172 k.c.

Zdaniem skarżących wyrok Sądu Okręgowego w K. jest niezgodny z art. 292 k.c., art. 172 k.c., art. 321 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem przysługuje stronie od prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe (art. 424¹ § 1 k.p.c.).

4. Wniesiona przez D.M. i I.M. skarga podlegała odrzuceniu z uwagi na niewypełnienie obowiązku, o którym mowa w art. 424⁵ § 1 pkt 4 K.p.c. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku przysługuje - jak wynika z art. 424¹ § 1 k.p.c. - tylko wtedy, gdy przez wydanie zaskarżonego wyroku stronie została wyrządzona szkoda. Ma to być szkoda wyrządzona "przez wydanie" zaskarżonego wyroku, co oznacza, że między wydaniem wyroku a szkodą musi zachodzić normalny związek przyczynowy.

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., do wymagań konstrukcyjnych skargi należy m.in. uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, spełnienie tego wymagania polega na złożeniu przez skarżącego oświadczenia, że szkoda wystąpiła - ze wskazaniem jej rodzaju i rozmiaru - oraz uwiarygodnieniu tego oświadczenia, co nastąpi wtedy, gdy twierdzenie zostanie uzasadnione na tyle, że będzie można uznać je za prawdziwe (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006/1/16 oraz postanowienie z 18 stycznia 2006 r., III CNP 22/05, OSNC 2006/6/111).

5. Skarżący, dla spełnienia wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 K.p.c. przytoczyli, że w związku z prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z 29 czerwca 2018 r., stali się zobowiązani treścią tego wyroku do wykonania nałożonych na nich w treści tego wyroku obowiązków. Powodowie zainicjowali przeciwko nim postępowanie egzekucyjne, w którym domagali się wykonania przedmiotowych obowiązków. Postępowanie egzekucyjne toczyło się przed Sądem Rejonowym w K. i zakończyło się wydaniem postanowienia z 17 stycznia 2019 r., w którym wezwano dłużników I. oraz D.M. do wykonania obowiązków wskazanych w prawomocnym wyroku Sądu Okręgowego z 29 czerwca 2018 r. pod rygorem nałożenia grzywny w wysokości 10 000 zł. W związku z uprawomocnieniem się tego postanowienia powodowie w niniejszej sprawie, wniesli o nałożenie na pozwanych grzywny w wysokości 10 000 zł. Skarżący podali, że w związku z powyższym przyjąć należy, iż niezgodny z prawem prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w K. z 29 czerwca 2018 r., doprowadził do powstania szkody majątkowej po stronie pozwanych zostało bowiem wszczęte postępowanie egzekucyjne, co do wykonania obowiązków stwierdzonych tym wyrokiem i nałożona została na pozwanych grzywna w wysokości 10 000 zł.

Ponadto, pozwani wystąpili do Sądu Rejonowego w K. o uchylenie klauzuli wykonalności nadanej prawomocnemu wyrokowi Sądu Okręgowego w K. z 29 czerwca 2018 r. Postanowieniem z 28 marca 2019 roku Sąd Rejonowy w K. oddalił wniosek pozwanych. Postanowieniem z 22 listopada 2019 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił zażalenie pozwanych od tego postanowienia i zasądził od nich na rzecz pozwanych kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, co

do których kosztów powodowie wszczęli postępowanie egzekucyjne i ściągnęli od pozwanych kwotę 972,15 koron norweskich oraz 16,28 zł polskich, tj. łączną kwotę 430 zł polskich.

6. Twierdzenia powyższe nie mogą być uznane za spełnienie wymagania przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku przysługuje - o czym była już mowa - tylko wtedy, gdy szkoda została wyrządzona "przez wydanie" zaskarżonego wyroku. Jeżeli szkoda nie wystąpiła albo wprawdzie wystąpiła, ale z innej przyczyny, skarga jest niedopuszczalna. Szkoda musi więc pozostawać w normalnym w rozumieniu art. 361 § 1 K.c. związku przyczynowym z wydaniem wyroku, a nie z jego wykonaniem (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 września 2017 r., III CNP 8/17). Zarówno nałożenie na skarżących grzywny, jak i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego, na skutek zaskarżenia przez nich postanowienia w przedmiocie uchylenia klauzuli wykonalności, nie pozostają w związku przyczynowym z wydaniem zaskarżonego wyroku. Nie stanowią więc szkody w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c.

Wskazanie na nałożenie na skarżących grzywny nie może być uznane za skuteczne również z innej przyczyny. Dla uprawdopodobnienia rzeczywistego istnienia szkody nie jest wystarczające odwoływanie się do szkody hipotetycznej, a nawet obiektywnie pewnej, ale takiej, która jeszcze nie wystąpiła, ponieważ skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie jest środkiem zapobiegającym szkodom mogącym powstać wskutek wydania wyroku. Przesłanką dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest istnienie szkody w chwili wnoszenia skargi, a nie możliwość jej wystąpienia w przyszłości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 grudnia 2016 r., I CNP 15/16). Tymczasem już z samej treści skargi wynika, że D. M. i I. M. nie ponieśli faktycznego uszczerbku majątkowego w kwocie 10 000 zł w wyniku nałożenia grzywny, ponieważ postępowanie egzekucyjne zostało zawieszone postanowieniem Sądu Rejonowego w K. z 16 lipca 2019 r.

Konkludując trzeba stwierdzić, że skarżący nie spełnili wymagania przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., wobec czego wniesiona skarga podlega odrzuceniu (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).

7. Z tych względów Sąd Najwyższy postanowił, jak w sentencji.

Odnosząc się do wniosku powodów B.P., K.L., N.G., M.P. oraz T.P. o zasądzenie od skarżących kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi, zawartego w odpowiedzi na skargę, należy wskazać, że żądanie to zostało związane z innym oczekiwanym rozstrzygnięciem w postaci odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania i ewentualnie oddalenia skargi. W odpowiedzi na skargę nie dostrzeżono jej niedopuszczalności i nie złożono wniosku o jej odrzucenie (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 20 sierpnia 2014 r., II CSK 77/14, OSNC 2015/7-8/91; z 19 listopada 2014 r., III CSK 280/14; z 22 maja 2019 r., III CNP 2/19; z 23 września 2020 r., IV CSK 731/19).

jw